

SVAR FRA ORDFØRER PÅ SPØRSMÅL INNSENDT PÅ FORHÅND TIL KOMMUNESTYRETS MØTE 19.06.2017

Kommunestyret vedtok i møte 19. juni 2017 at forhåndsinnsendte spørsmål til ordfører til sak 67/17 Eventuelt av hensyn til tidskjemaet ikke skulle bli lest opp fra talerstolen, og at skriftlige svar på disse vedlegges protokollen. Innsendte spørsmålene var publisert på nett og sendt til kommunestyremedlemmene på forhånd. Det ble gitt anledning til å fremme oversendelsesforslag.

Nedenfor gjengis spørsmål sendt inn til ordfører før møtet og svar fra ordfører på disse:

1. Odd Mangor Einarsen (Ap)

Nullvisjon for selvmord i Karmøy kommune

Selvmord er et av de vanskeligste tema å diskutere.

Når et menneske selv velger å avslutte livet, er dette noe som rammer familier, venner, kolleger på en måte det er vanskelig å forholde seg til og å forsone seg med.

Det er fremdeles et tabubelagt emne å ta opp, og det er vanskelig for mennesker å innrømme sin sårbarhet.

Selv om det gjøres mye godt arbeid i det offentlige på dette området, ser vi fremdeles at selvmord skjer. Og at det rammer stadig flere familier.

Selvmord kan oppfattes som noe som rammer unge gutter og jenter i de årene der usikkerhet og uvisshet kan prege hverdagen.

Folkehelseinstituttet (FHI) har i sin statistikk slått fast at selvmord tar flest unge liv i norden. Men dette rammer egentlig alle aldersgrupper. Menn med lav utdanning og som bor i rurale strøk er overrepresentert i selvmordstallene, og bak tallene over gjennomførte selvmord, antas det at det er 10 ganger så mange som har forsøkt å ta sitt eget liv.

FHI opplyser videre at mange selvmord er vanskelig å forklare og er ofte en kombinasjon av mange grunner. Likevel slår de fast at mange selvmord kan forebygges.

Derfor er dette et tema å ta opp i skoleverket, i helsetjenesten, i arbeidslivet og i det frivillige. Nær sagt, i alle deler av samfunnet.

Vi som er politisk folkevalgte har et særskilt ansvar for å se til at det offentlige jobber aktivt for å forhindre at selvmord skjer.

I Bergen kommune har de i vår lansert en nullvisjon i sitt selvmordsforebyggende arbeid, i samarbeid med organisasjonen LEVE - landsforeningen for etterlatte ved selvmord. Med dette samarbeidet er det en målsetting å intensivere det offentlige arbeid med denne problemstillingen. En av målsettingene er å fjerne tabuene og få mer åpenhet rundt temaet.

Tilsvarende initiativ fremmes også andre steder i landet, og her mener jeg også at Karmøy kommune må ha en klar og aktiv holdning til problemstillingen.

Mitt spørsmål til ordføreren er derfor om en nullvisjon også er noe som kan være en aktuell visjon å jobbe etter i Karmøy kommune.

Kan ordføreren også informere om hvilket arbeid kommunen gjør i dag på dette området for de ulike aldersgruppene?

Oversendelsesforslag: Spørsmålsstillingen oversendes formannskapet i Karmøy kommune for videre politisk behandling.

Einarsens forslag oversendt formannskapet uten realitetsbehandling.

Ordførers svar

Problemstillingen selvmord er alvorlig og svært tragisk for alle involverte, for familie, for nettverk og involverte - og for samfunnet som helhet.

Karmøy kommune har ikke en egen spesifikk handlingsplan for å forebygge selvmord, men arbeidet er inkludert i det generelle helsefremmende og forebyggende arbeidet i kommunen. Trygge oppvekstforhold, gode nettverk og psykisk helsearbeid er inkludert i andre relevante planer innen oppvekst og kultur, helse og omsorg og det overordnede SLT og folkehelsearbeidet i kommune. Relevante planer er oppvekstetatens planer, Rus og psykisk helseplan, Plan for vold i nære relasjoner og handlingsplan for SLT og folkehelse (som behandles i dag).

I Norge er det totalt registrert om lag 550 selvmord årlig de siste år, dette utgjør ca 21 selvmord pr 100 000. Beregninger viser at helsetjenesten behandler om lag 4-6000 selvmordsforsøk hvert år. Tallene for helseregion Vest er på nivå med tallene for landet for øvrig. Vi har ikke tall på kommunenivå, men ut fra beregning vil antallet utgjøre 8-9 selvmord pr år. Tallet på selvmord er langt høyere enn antall trafikkulykker og forebyggende tiltak er svært viktig.

Forebyggende tiltak i Karmøy

Her vil nevnes en del av det generelle forebyggende arbeidet som utføres i Karmøy som har betydning og sammenheng med forebygging av selvmord.

Skolene i Karmøy jobber med inkludering og godt lærings/sosialt miljø. Dette blir således forebyggende arbeid på området. Selvmord er imidlertid ikke spesifikt tatt inn som et element i det forebyggende arbeidet i skolene. Hvorvidt en satsing på området kan knyttes til det forebyggende arbeidet som allerede gjøres i skolen, er ikke vurdert.

Etaten har skrevet under en intensjonsavtale med Prof. Mari Rege, ved UiS, ifht en søknad til Forskningsrådet innenfor programmet Bedre Helse. Dette prosjektet er basert på at elever i ungdomsskolen skal gis økt sosial og emosjonell kompetanse og er knyttet til gode resultater i andre land. Hvis dette prosjektet kommer i gang vil dette være et eksempel på forebyggende arbeid som gjøres i skolen for å ruste barn og unge til å takle en krevende hverdag.

PPT tilbyr kartlegging/utredning av psykiske vansker og det gis kortvarig behandling, der selvmordstanker kan være aktuelle tema. PPT har også et fraværsteam ifht stort skolefravær.

SLT koordinator/Folkehelsekoordinator samordner lokale, forebyggende tiltak mot rus- og kriminalitet, og kommunens folkehelsearbeid som utføres i de ulike tjenestene.

Direkte selvmordsforebygging er ikke noe det er jobbet med i SLT regi, men ulike tiltak bidrar til å styrke nettverk og sosialt miljø. Andre tiltak har som formål å avdekke og gi tidlig hjelp ved ulike utfordringer.

Formålet med leiren «Ett steg opp» i 7. klasse er at ungdommene skal trygges i overgangen barn - ungdomsskole og at terskelen til de som jobber med barn og unge senkes (helsesøster, PPT, barnevern, politi, lærerne, sosiallærer) slik at det skal bli lettere å ta kontakt hvis livet blir utfordrende.

Psykososiale team ved ungdomsskolene skal forebygge psykososiale vansker hos skolebarn. Teamet består av barnevern, PPT, politi, administrasjonen ved skolen og SLT koordinator. Her er det mulighet å ta opp vanskelige emner med foresatte til stede.

Helsestasjons og skolehelsetjenesten har ikke direkte selvmordsforebyggende arbeid, men tiltak som er generelt forebyggende mht psykisk helse. Det kan nevnes tilstedetid ved alle barne-, ungdomsskoler og videregående skoler i kommunen for å kunne fange opp, gi individuell oppfølging og henvise videre ungdom som sliter med depresjon og selvmordstanker. Videre gjennomføres samtaler med alle elever som starter på ungdomsskolen og alle nytilflytta elever.

Helsesøster benytter også ulike skoleprogrammer i ungdomsskolen og videregående skole i samarbeid med skolene; psykologisk førstehjelp (røde/grønne tanker), psykisk helse i skolen og VIP (Veiledning og Informasjon om Psykisk helse i skolen). Programmene skal bidra til økt kunnskap, forståelse og åpenhet om psykiske helseutfordringer.

Helsestasjon for Ungdom (HFU) er et lavterskeltilbud for ungdom 13-20 år som gir dropp inn tilbud om samtale hos helsesøster, lege og psykolog.

Rus og psykisk helsetjeneste (ROP) jobber med individuell oppfølging av personer over 18 år som har rus og psykiske lidelser. Det er fokus på selvmord i de sakene der dette er en utfordring.

I tillegg gir ROP tilbud om Rask psykisk helsehjelp som er et lavterskeltilbud for alle innbyggere. Personer med depresjon, angst og andre med oppståtte psykiske vansker kan få rask og kortvarig hjelp fra psykisk helseteam/psykolog.

Kompetanseheving gjøres ved internundervisning. I tillegg har svært mange av ansatte med videreutdanning innen rus og psykisk helse har gjennomført Vivat kurset som er et kurs i selvmord og avdekking av selvmordsfare.

Legetjenesten har også en viktig rolle i forebygging, identifisering og behandling av selvmord.

Nullvisjon i Karmøy kommune?

Nullvisjon for selvmord vil være en ideell målsetting for Karmøy kommune som kan være noe å strekke seg etter.

Kommunen har inntil nå ikke hatt en spesifikk satsing på selvmordsforebygging, men et generelt arbeid for godt oppvekstmiljø, gode lokalsamfunn og helsetjenester der forebyggende psykisk helsearbeid er prioritert. Det er fokus på tidlig innsats for å avdekke og behandle psykiske helseutfordringer i alle aldersgrupper.

Nullvisjon for selvmord slik det nå arbeides med i Bergen kommune i samarbeid med frivillige organisasjoner kan skape en større åpenhet rundt temaet som dermed kan forhindre dødsfall.

Politisk fokus på temaet selvmord kan være positivt og bidra til større åpenhet i samfunnet om dette tabubelagte tema. Om det er politisk ønske om å ha en nullvisjon for selvmord og en satsing på området vil dette temaet arbeides spesifikt med. Uansett er og bør forebygging av selvmord være et viktig prioritert område framover. Samarbeid med Helse Fonna, høyskole, frivillige organisasjoner, veiledningssenter og andre er viktig i arbeidet. Det er imidlertid avgjørende at det forebyggende arbeidet på dette området fortsatt må være knyttet opp til og være innlemmet i andre planer og i det øvrige forebyggende arbeidet i de ulike tjenestene i kommunen.

2. Trygve Hagland (FrP) og Helge Thorheim (FrP)

Vi viser til kopi av «Notat til orientering» til Formannskapet fra Rådmannen vedr Fjord Motorpark, vedlagt referatlisten til møte i kommunestyret 19.juni 2017. Rådmannen viser til at Kommunens kvalitetssikrer av støyrapporten som er utarbeidet i Italia, mener det er mulig å tilfredsstille de grensene som er satt til slike anlegg med den beliggenhet anlegget har. Samtidig mener kvalitetssikreren at rapporten er et mangelfullt beslutningsgrunnlag for et prosjekt av denne størrelsesorden. Rådmannen konkluderer med at situasjonen vil bli vurdert på nytt hvis et nytt beslutningsgrunnlag blir forelagt.

Undertegnede viser til avtale mellom Karmøy kommune og Fjord Motorpark Eiendom AS, datert 13.12.2016, der det er nedfelt følgende intensjon i andre avsnitt i avtalens innledning:

« Partene har en felles intensjon om å realisere idrettsarenaen så raskt som mulig»

Rådmannens konklusjon i «Notat til orientering» kan oppfattes som om kommunen inntar en passiv rolle i å påvirke fremdriften av denne saken som kommunestyret tidligere har sluttet seg til.

Hva vil Ordføreren gjøre fra kommunens side for å medvirke til større fremdrift i denne saken i henhold til intensjonen i avtalen mellom Karmøy kommune og Fjord Motorpark Eiendom AS?

Ordførers svar

Forutsetning for videre arbeid med etablering av Fjord Motorpark var at det ble inngått avtale mellom Fjord Motorpark og Karmøy kommune. Det ble 13.12.2016. inngått en avtale mellom Fjord Motorpark Eiendom AS og Karmøy kommune som avklarte arbeid, økonomi m.m. tilknyttet grunnnerverv og skjønnsbehandling.

Innledningsvis fremgår det i avtalen at « Partene har en felles intensjon om å realisere idrettsarenaen så raskt som mulig».

Videre fremgår det i punkt 2. **«Om nødvendig vil rådmannen så snart saken er tilstrekkelig opplyst fremme ekspropriasjonssak for kommunestyret».**

Støy er et sentralt tema i diskusjonene som har vært rundt etableringen av Fjord Motorpark. For å ivareta dette på en god måte i en evt. ekspropriasjonssak ble dette tatt med som et eget punkt i avtalen.

Sitat fra punkt 2.: «Støy vil inngå som en del av interesseavveiingen i ekspropriasjonssaken. Fjord Motorpark Eiendom AS vil levere støyanalyse som kan benyttes som grunnlag for interesseavveiingen.»

Som det fremgår av avtalen pålegges det Fjord Motorpark å fremlegge en støyanalyse av en slik kvalitet at den kan benyttes som grunnlag for interesseavveiingen. Dette er et ansvar som er pålagt Fjord Motorpark og som Karmøy kommune ikke kan påvirke fremdriften av.

Det som Karmøy kommune kan påvirke er hvordan fremdriften er etter at støyanalysen er overlevert kommunen. Det kan i den forbindelse vise til prosessen som er gjennomført da Fjord Motorpark innleverte støyanalyse 25.4.2017.

Støy fra motorsportanlegg er komplisert og kommunen har ikke kompetanse på området. For å sikre en god prosess knyttet kommunen til seg en ekstern konsulent når avtalen med Fjord Motorpark Eiendom var inngått. Konsulenten fikk oversendt støyanalysen umiddelbart når den forelå. Han må selvsagt tilpasse arbeidet til andre forpliktelser, men utarbeidet en rapport så raskt som mulig.

Når rapporten forelå den 15.5.17 ble den samme dag oversendt Fjord Motorpark/Fjord Motorpark Eiendom. Det ble deretter avholdt et møte 16.5.17 mellom Fjord Motorpark/Fjord Motorpark Eiendom der rapporten var tema. Konsulentens konklusjon var at rapporten er et mangelfullt beslutningsgrunnlag for et prosjekt av denne størrelsesorden. Dette ble formidlet Fjord Motorpark/Fjord Motorpark Eiendom umiddelbart.

Poenget med å beskrive dette er å vise at en tar fremdriften på alvor for å tilrettelegge for så rask saksbehandling som forsvarlig.

Det fremgår klart av avtalen mellom partene, at støyanalysen er et ansvar som er pålagt Fjord Motorpark/Fjord Motorpark Eiendom. Dette er et helt avgjørende element for videre fremdrift i prosessen. Ansvaret for fremdriften er i nåværende situasjon Fjord Motorpark/Fjord Motorpark Eiendoms ansvar. Rådmannen har klargjort ovenfor Fjord

Motorpark/Fjord Motorpark Eiendom at nå settes videre behandling på vent. Situasjonen vil bli vurdert på nytt hvis et nytt helhetlig grunnlag for støyvurderinger som viser at støyforholdene er innenfor gjeldene regelverket blir forelagt.

Fjord Motorpark/Fjord Motorpark Eiendom har varslet at nytt grunnlag er på vei. For å sikre fremdriften har en allerede vært i kontakt med konsulenten. Han vil gjennomføre en prosess for å kvalitetssikre støyanalysen så raskt som praktisk mulig når grunnlaget foreligger.

Resultatet av denne vil være med å danne grunnlaget for om Rådmannen anser at saken er tilstrekkelig opplyst til å fremme ekspropriasjonssak for kommunestyret.

Fjord Motorpark en lang historie. Av hensyn til både eiere, initiativtakere, grunneiere, naboer og andre er det viktig at saken får en avklaring. Dersom grunnlaget for å fremme en sak er til stede vil ressurser blir prioritert slik at saken fremmes for kommunestyret så snart som praktisk mulig i tråd med regelverket som gjelder for denne typen saker.

3. Marianne Sol Levinsen (MDG)

Naturmangfold inn i Arealplanlegging

Store utbygninger skisserer ofte konsekvensene for blant annet naturmangfold, og utgangspunkt er eksisterende kunnskap. Med tanke på at viltkartlegging i kommunen er av gammel data, så er nå tiden moden for en oppdatering her, spesielt med tanke på steder de utbygninger er planlagt frem i tid, men enda ikke utbygd.

Naturen og variasjonen i det biologiske mangfoldet i Karmøy er for mange tilreisende og fastboende kanskje en av mange årsaker til at man ønsker å bo i og besøke kommunen.

Spørsmål til ordfører:

1." Kan vi fremover forvente et mer presist og systematisk arbeid med naturmangfold og viltkartlegging som kan brukes som beslutningsverktøy i arealplanlegging i karmøy?

2."Kan man ved å ikke ta hensyn til eksisterende naturmangfold av særs viktige karakter forvente forsinkelser og fordyrende prosjekter?"

Ordførers svar:

1. Arealplanlegging kan deles i to nivåer. Den mer overordnede planleggingen foregår på kommuneplannivå. Kravet i plan- og bygningsloven er at forslag til endringer skal konsekvensutredes. Jf. plan- og bygningslovens § 4-2 og forskrift om konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven.

Konsekvensutredningen omfatter mange ulike tema, for eksempel økonomi, trafikksikkerhet og krav til ny infrastruktur. Der det er relevant vil også konsekvenser for naturmangfold blir utredet. Dette vil først og fremst gjelde områder som omdisponeres fra LNF-område til et eller annet utbyggingsformål.

Forskriftenes krav er at konsekvensutredningen skal skje på et overordnet nivå og på grunnlag av kjent kunnskap. Det vil altså i forbindelse med kommuneplanen ikke bli gjort egne undersøkelser, men man vil nytte kjente kilder som naturbasen og registreringer gjort av fylkesmannen eller kommunen.

Utarbeiding av kommuneplanen er et omfattende arbeid og fra noen blir det ofte påpekt at enkelttema ikke er godt nok vurdert. Det være seg skolekapasitet eller naturmangfold. Sist revisjon av kommuneplanen ble gjennomført med de tilgjengelige ressurser en hadde, og regionale myndigheter hadde ingen merknader som ga grunnlag for innsigelse til konsekvensutredningen som fulgte planforslaget.

Den detaljerte planleggingen foregår ved reguleringsplanarbeidet. Der er naturmangfold er viktig tema som gjennomgås for hver plan, i lag med tema som vann, avløp, lekeplasser, vei og arkitektur. Ved alle planer blir naturmangfoldet vurdert og kommentert, og der det er naturlig blir dette gjort i samarbeid med naturforvalter. Det er kommunestyret som til slutt vedtar reguleringsplanene.

Vurderinger av konsekvenser for naturmangfoldet blir gjort på grunnlag av tidligere kartlegginger. Slike kartlegginger vil aldri være komplette, og må betraktes som toppen av et isfjell. Generelt kan de sies at Karmøy har nokså bra kartlegginger. Kartlegging foregår nesten årlig, med ulike temaer eller områder. I 2017 skal det blant annet foregå kartlegging av elvemusling i hele kommunen, vanntilstanden i Hilleslandsvatnet, status for gjedde i Hilleslandsvatnet, tilstand på kystlynghei som er under rehabilitering på Fosen, samt undersøke om det er salamander i Kvalavåg.

Viltkartleggingen for Karmøy er fra 1997. Det er klart at mye har endret seg på 20 år, og det er ønskelig at denne kartleggingen revideres i nærmeste fremtid.

2. Planprosesser for store prosjekter er ofte konfliktfylte. Noen ganger kan konfliktene løses ved justeringer og kompromisser mellom utbygger og de som for eksempel skal ivareta naturmangfoldet. Andre ganger er situasjonen slik at det er vanskelig å komme fram til omforente løsninger.

Et godt eksempel på dette er ny fv47 til Åkrehamn og med omkjøringsveg øst for byen. Der var det konflikt mellom kommunen og Statens vegvesen på den ene siden og fylkesmannen på den andre. Fylkesmannen mente planforslaget viste at det var manglende hensyn til hubro og Heiavatnet naturreservat. Dette ble i første runde hensyntatt av Miljøverndepartementet, i neste omgang fant Kommunal- og Moderniseringsdepartementet at planen, etter mindre justeringer, kunne godkjennes.

4. Margaret Hystad (H)

I budsjettforliket ble det avsatt kr 2.000.000,- (vesentlig redusert i budsjettforlik) til kommunestyrets disposisjonsfond for å gi handlingsrom til uforutsette disposisjoner for 2017.

Hva er status og hvordan er disse disponert pr i dag?

Samtidig ønsker en status på omtvistede eiendomsskatt saker pr i dag (Statoil, Gassco etc) og hvordan disse usikre inntekter er inntektsført/bokført pr årsoppgjør 2016?

Ordførers svar:

Disposisjonspost:

Av de 2 mill. kronene som ble avsatt til kommunestyrets disposisjonspost er 1,5 mill. kroner benyttet til Fjord Motorpark. Gjenstående beløp er 500 000 kroner.

Udisponerte midler på formannskapet's disposisjonspost, som ble budsjettert med 1 mill. kroner, utgjør 500 000 kroner.

Eiendomsskatt:

- Statoil har pr. i dag et eiendomsskattegrunnlag på kr. 437 700 000.
Årlig eiendomsskatt : kr. 3 063 900
- Gassco har pr. i dag et eiendomsskattegrunnlag på kr. 2 544 200 000.
Årlig eiendomsskatt : kr. 17 809 400

Disse takstene er omtvistet og søksmål er tatt ut mot kommunen. Rettsaker kommer til høsten. Siden en står i en rettsprosess, kan en ikke gå videre inn på detaljer i sakene. Det er pr. 31.12.2016 ikke avsatt øremerkede midler i regnskapet til å dekke en eventuell reduksjon av eiendomsskatten.

I tillegg har kommunen vel 100 klagesaker som ikke er behandlet enda. Det vil alltid være noe usikkerhet rundt utfallet av slike saker. Taksering av nye eiendomsskatteobjekter vil for øvrig gi merinntekter for kommunen som ikke er budsjettert. Samlet sett antar en at disse 100 klagesakene og taksering av nye skatteobjekter ikke vil gi vesentlig utslag i kommunens regnskap.

5. Alf H. Aronsen (Ap)

Status for opprettelse av kommunalt likestillingsutvalg?

I vedtak i sak 132/16 i kommunestyret 31. oktober 2016 står det at forslaget om å opprette et kommunalt likestillingsutvalg skal utredes nærmere. Jeg mener at likestillingsarbeid er viktig. Innenfor Karmøy kommune ser vi en skjev kjønnsbalanse i flere sektorer. Jeg har selv barn i kommunal barnehage hvor det er få mannlige ansatte og jeg har fulgt ungene mine på kontroller på helsestasjon i kommunen og stort sett blitt møtt av kvinner. Det har og blitt påpekt flere ganger at det er uheldig med så få kvinner representert her i kommunestyret. Det finnes ingen lettvinte løsninger på slike strukturelle utfordringer men jeg tror at et kommunalt likestillingsutvalg vil kunne være med å sette viktige likestillingsspørsmål på agendaen og også foreslå virkemidler som på sikt kan være med å jevne ut skjev kjønnsbalanse både innenfor yrkeslivet og i de politiske miljøene i kommunen. Jeg lurer derfor på hva som er status for utredningsarbeidet for å opprette et kommunalt likestillingsutvalg i Karmøy kommune?

Ordførers svar

Etter at kommunestyret fattet vedtak i sak 102/16 *Valgdeltakelse og kvinneandel i folkevalgte organer* har administrasjonen sett litt nærmere på hvordan andre kommuner organiserer likestillingsarbeidet. Det er få eksempler på kommuner som har egne likestillingsutvalg. De fleste har lagt dette ansvarsområdet til partssammensatt utvalg - i tråd med hovedavtalen mellom KS og kommunene (01.01.2016-31.12.2017). Det partssammensatte utvalget skal foreslå og behandle retningslinjer for kommunens personalpolitikk, herunder tiltak for likestilling og inkluderende arbeidsliv. Arbeidsgivers ansvar for å fremme likestilling og hindre diskriminering er regulert i hovedavtalens § 7 og i likestillingsloven. Videre stiller kommuneloven krav om kjønnsbalanse i folkevalgte organ. Administrasjonen vurderer det slik at ansvaret for likestilling i kommunens personalpolitikk fortsatt bør tillegge administrasjonsutvalget - så lenge dette er det partssammensatte utvalget i Karmøy.

Ordfører er enig med administrasjonen i at ansvaret allerede er godt plassert i administrasjonsutvalget. Ordføreren deler likevel Aronsens bekymring. Jeg mener at vi folkevalgte må ha likestillingsfokuset framme i de utvalgene som vi er representert i. Jeg mener at vi også bør vurdere å sette mer fokus på dette området i forbindelse med arbeidet med revideringen av samfunnsdelen til kommuneplanen, som starter neste år. Videre er det naturlig at neste kommunestyre for perioden 2019-2022 foretar en helhetlig vurdering av utvalgsstrukturen i forbindelse med konstitueringen.